LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS

DE FRAGMENTIS POETARVM IN SCHOLIIS VATICANIS AD EVRIPIDIS TROADES ET RHESVM

DISSERTATIO

QVA

MAGISTRORVM EXAMINA

SOLEMNIA

INDICIT

GODOFREDVS HERMANNVS
ORD. PHILOS.
H. T. PROCANCELLARIVS.

Baier.

LIPSIAE
TYPIS STARITZII TYPOGR. ACAD.

Indicenda sunt antiquo instituto huius Litterarum Vniversitatis colloquia, quibus qui magisterii honores ambitis Candidati humanissimi, rationem reddere debeatis studiorum vestrorum, speciminaque exhibere operae in litteris collocatae, quibus digni reperiamini quos Ordo Philosophorum rite iubeat magistros artium liberalium philosophiaeque doctores appellari. Scitis autem iis hunc honorem praemium esse propositum, qui studiis litterarum ita formati sint, ut et instrumenta liberalis doctrinae idonea possideant, et recte iis sapienterque uti didicerint. Nam doctrina quamvis magna sine recto mentis iudicio caeca et iners est, nec memoriae multa mandasse facit ut quis pro erudito haberi possit, nisi cogitatio accedat, in qua vis denique omnis atque utilitas versatur scientiae. Quod etsi nemo est quin verum esse fateatur, tamen multos id hodie, seculi moribus abreptos, in ipso opere obliviscentes deprehendimus. Quum enim doctrinae omnes, crescente in dies materiae copia, tantum ceperint ambitum, ut vix unam aliquam, nedum multas, unus homo exhaurire discendo possit: alii plurima complectendi studio, dum cogitandi officium negligunt, nihil recte ac penitus cognoscunt; alii autem, discendi molestum laborem declinantes, solis mentis viribus cogitationisque intentione etiam quid sit aut fuerit intelligere se posse opinantur. Quorum alteri eruditionis, alteri ingenii laudem appetentes, si aliquam famam, brevi perituram adipiscuntur, ad incrementa scientiae autem perfectionemque artium haud sane multum conferunt. Quare qui sese ita litteris operam dare volunt, ut id neque inutiliter nec vanae existimationis caussa fecisse iudicentur, nec discendi debent assiduitatem reformidare, nec diligentia languescere cogitandi. Atque hanc quidem mentis in cogitando iudicandoque exercitationem severius explorandam censemus in iis, qui honores nostros petunt, quod ea non solum ad

utendum iis quae quis dedicerit, verum etiam ad discendum quae nondum cognoverit, necessaria est. Nam discendi finis homini nullus est: discere autem non est colligere modo quae quis reminisci possit, sed etiam rei cuiusque naturam et veram rationem cognoscere ac perspicere. Nihil autem nec tam leve est aut exiguum, ex quo non, si quis cogitationis lumen adhibeat, aliquis fructus percipiatur, nec tam abstrusum aut perplexum, ut non mentis acie penetratum patescat et planum fiat. Placet, quoniam scribendi mihi data est occasio, id exemplis quibusdam ex eo litterarum genere, in quo mea versantur studia, declarare.

Habemus scholia in Euripidis Troades et Rhesum, quae ex codice Vaticano in lucem ab Hieronymo Amatio prolata, primum edita sunt cum tragoediis Euripidis Glasguae a. MDCCCXXI. iterumque quarto anno post Lipsiae ab L. Dindorfio. Quae quum aliquot contineant eaque partim non aliunde nota fragmenta poetarum, operae pretium me facturum arbitror, si illa fragmenta, quae mendosa hic illic atque lacunosa sunt, emendare atque integrare conabor, praesertim quum id tentatum quidem a quibusdam, sed non ita perfectum sit, ut, qui Graecam poesin bene norit, acquiescere possit illis in coniecturis. Et memorantur quidem in illis scholiis praeter Homerum poetae bene multi, ut quae Hesiodus, Euripides, Callimachus de Europa narrarunt, ad Rhesi v. 28. quae de Pane Euphorio et Aeschylus, ad v. 36. quae de nocte in quinque vigilias divisa Stesichorus et Simonides, ad v. 5. Porro Callimachi verba ex hymno Deli v. 112. afferuntur ad Troadum v. 214. et ex Iovis hymno v. 47. ad Rhesi v. 324. tum Cleostrati Tenedii duo versus ad v. 528. nec dubitandum, quin quod ad Troadum versum 31. parum emendate scriptum est, *Λυσίμαχος δὲ τὸν τὴν Περσηΐδα πεποιηκότα φησὶ γράφειν οὕτως*, eo *Ἰλίου πέρσις* designetur: quod fugit C. G. Müllerum in eo libro, quem scripsit de Cyclo Graecorum epico. Quorum vero praeter hos poetarum facta est mentio, eorum fragmenta quoniam dubitandi praebent materiam, de his deinceps explicabo.

Et Sophoclis quidem versus, qui ad Troadum v. 218. allatus est, etsi ex eo genere est, de quo propter fontium penuriam vix certi quid licet statuere, tamen habet quo probabili coniecturae locum faciat. Legitur in scholio isto: *Σοφοκλῆς δὲ ἐπὶ τῶν καιρῶν Τριπτολέμου*

οἰκισθῆναι τὴν Καρχηδόνα ἐν οἷς φησί· Καρχηδόνος δὲ, κράσπα τιν ἀσπάζομαι. Intulit haec, ut conveniebat, fragmentis Triptolemi G. Dindorfius. Nam illa in fabula, ut ex Dionysii Halicarnassensis Antiq. Rom. I. 12. compertum habemus, Ceres Triptolemo terras nominabat, quibus eum semina impertire oporteret. Eadem igitur in oratione deae, ex qua tres versus attulit Dionysius, hunc quoque fuisse, eoque Carthaginis dominatorem salutari Triptolemum credibile est. Ex quo sic videtur esse corrigendus:

Καρχηδόνος δὲ προστάτην ἀσπάζομαι.

Alii, non illi quidem ignoti versus, quos ex scholiis ad Orestem v. 1376. ἐν κύκλῳ, i. e. a poeta cyclico positos fuisse scimus, ad Troadum v. 822. ex parva Iliade afferuntur his verbis: τὸν Γανυμήδην καθ' Ὅμηρον Τρωὸς ὄντα παῖδα, Λαομέδοντός νῦν εἶπεν, ἀκολουθήσας τῷ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκότι, ὃν οἱ μὲν Θεστορίδην Φωκέα φασίν, οἱ δὲ Κιναιθῶνα Λακεδαιμόνιον, ὡς Ἑλλάνικος, οἱ δὲ Διόδωρον Ἐρυθραῖον· φησὶ δὲ οὕτως·

ἄμπελον, ἣν Κρονίδης ἔπορεν οὗ παιδὸς ἄποινα,
χρυσείην, φύλλοισι παναργυρέοις κομόωσαν
βότρυσί θ', οὓς Ἥφαιστος ἐπασκήσας Διὶ πατρὶ
δῶχ', ὃ δὲ Λαομέδοντι πόρεν Γανυμήδεος ἀντί.

Scripsi haec, sicut emendanda censeo. In codice legitur μελάνικος pro Ἑλλάνικος, in versuum autem illorum secundo χρυσείοις φύλλοισιν, ἀγανοῖσι κομόωσαν βότρυσί θ' οὕς, quae in scholiis ad Orestem sic scripta sunt: χρυσείην, φύλλοισιν ἀγανοῖσιν κομόωσαν βότρυσι τούς. Et χρυσείην quidem non dubito praeferre, tum quod consueverunt epici epitheta rem describentia in initio versus alterius ponere, tum quod id convenit cum verbis scholiastae ad Orestem hisce: τινὲς οὐχ ἵππους, ἀλλὰ χρυσῆν ἄμπελόν φασι δεδόσθαι ὑπὲρ Γανυμήδους, καθάπερ ἐν κύκλῳ λέγεται. Ex quo consequitur recte in scholiis Vaticanis legi βότρυσί θ' οὕς. Illud vero per mihi mirum videtur, quod, quum res ipsa monstret folia quoque et uvas ex pretioso factas esse metallo debuisse, tamen viri docti vel acquiescendum in inepto pravoque vocabulo, vel id commutandum cum alio etiam ineptiore putaverunt. Nam Schneiderus in Lexico ἀγαυοῖσιν scribendum coniiciebat, quod verbum non dicitur de rebus inanimatis: alii autem defendi ἀγανοῖσιν posse crediderunt, idque vel ordine verborum mutato, ut C. G. Mül-

lerus, qui numeros corrupit in iis quae de Cyclo epico p. 98. scripsit, vel producenda secunda syllaba, in qua sententia fuit Schaeferus in indice poeseos gnomicae, Brunckii sequutus iudicium, qui in carmine Phocylideo v. 62. sic, ut in cod. Mutinensi scriptum est, pronunciari volebat.

ἡδὺς ἀγαννόφρων κικλήσκεται ἐν πολιήταις,

damnabat autem, quod in codice uno inventum est ἡδὺς δ'. At ita codex ille rectissime: nam cum articulo poeta iste dixerat:

ἡδὺς δ' ἀγανόφρων κικλήσκεται ἐν πολιήταις.

Sequitur in eodem scholio Vaticano statim hoc: καὶ Ἀριστοφάνης Λαομέδοντος παῖδα τὸν Γανυμήδην φησὶ διὰ τὴν τῶν οἰκείων

ὁρᾷς ἐν τῇδε μενόντων Φρυγῶν. τύραννος ὤκων

τυγχάκει γέρων. ἀπ' ὀργῆς Λαομέδων καλούμενος. L. Dindorfius in scholiastae verbis οἰκιῶν scribendum existimabat, quo ἐξήγησιν vel simile vocabulum in spatio quod vacuum litteris est fuisse putaretur. Nam Aristophanem, quem grammaticum intelligendum esse, ex versibus qui sequuntur collegisse Laomedontis filium fuisse Ganymedem. At id ex his quidem ille versibus quomodo colligere potuerit non apparet. Qui enim domus, quam habitaverit Laomedon, filium ei Ganymedem fuisse, cuius nulla est mentio in illis versibus, prodiderit? Versus ipsos sic emendandos coniiciebat Dindorfius:

ὁρᾷς; ἐν τῇδε μὲν
ὄντων Φρυγῶν τύραννος ᾤκει τυγχάνων
γέρων ἀποργῆς Λαομέδων καλούμενος.

Quae etsi et facilis est et elegans emendatio, tamen non ita satisfacit, nihil ut dubitationis relinquatur. Nam primum ὁρᾷς quaerere non potuit is qui loquitur. Non enim cerni hoc poterat, habitasse olim in his aedibus Laomedontem. Deinde si Laomedon non nunc habitare in illa domo, sed olim habitasse dicitur, non recte additum est ὄντων Φρυγῶν, sive post primam haec dicta sunt expugnationem Troiae, sive post alteram. Nam si post primam, falsum dicitur, quia superstites adhuc erant Phryges; sin post alteram, inutile atque adeo ineptum est, quia, si demum cum Priamo deleti sunt, ne dubitari quidem potuit, quin fuerint quum regnabat Laomedon. Porro quod dicitur Λαομέδων καλούμενος, quis fuit iste tam peregrinus homo tamque ignarus rerum celebratissimarum, ut ei nomen Laomedontis esset

ignotum, exponique sic illum appellatum esse oportuerit? Et tamen tam sana esse haec verba videntur, ut vix de eorum veritate moveri possit dubitatio. Admittunt vero defensionem aptissimam, si non sunt ex tragoedia sumpta. Nam in fabula, quae non fuit tragoedia, recte introduci potuerunt personae nulla instructae illarum rerum scientia, quas tragicis personis notas esse conveniebat. Confert eo aliquid etiam *ἀποργής*, quod vocabulum recte restitutum videtur, etsi non est aliunde cognitum, quam ex eo, quod Erotianus *ἀποργέστερον* interpretatus est *ἀπηνέστερον*. Ac ne haec quidem adnotatio libera est erroris suspicione, si eam Foesius recte ad illa rettulit, quae scripsit Hippocrates in libro de fractionibus p. 763. E. sive vol. III. p. 94. ed. Lips. *ἀλλὰ μὴν ἀστεργέστερόν γε ξύλον ὑποτετάσθαι, ἢν μὴ ὅπως ἄν τις μαλθακόν τι ἐς αὐτὸ ἐντιθῇ*. Sic haec emendanda videntur. Fecit autem coniecturam Foesius de eo, quod Galenus illud *ἀστεργέστερον* similiter ut Erotianus per *ἀπηνέστερον καὶ ἀηδέστερον* explicat. Verum *ἀστεργέστερον* quidem aptissime scripsit Hippocrates, ubi monebat rudius esse atque inclementius, ligneum canalem, nisi linteis vel culcita imposita, fracto cruri subiicere: sed *ἀποργέστερον* an id appellari potuerit, valde dubito, etiam si alicubi *ἀποργὴς* similem ut *ἀπηνὴς* potestatem habuit. Omnino autem vereor, *ἀποργὴς* ut umquam simpliciter de saevo et duro dictum sit, quam vocem analogia de eo dici postulabat, cuius ira et cupiditas deferbuisset. Neque enim usquam intendendi augendique vim habet *ἀπὸ* praepositio. Quod si homo morosus dictus est *ἀποργής*, confectum irascendo intelligi oportebit, sicuti Germanice dicimus *abgeärgert*. Hoc si verum est, ipsa per se haec vox a tragoedia repudiatur. Praeterea vero illud in isto fragmento vel maxime requirimus, ut de Ganymede aliquid dicatur. Aliter nihil plane conferunt hi versus ad id, quod demonstrare volebat scholiastes. Adiuvat emendationem praeter ea quae attuli etiam *καί*, quo hanc adnotationis suae partem incipit scholiastes: quae particula ostendit alium ab eo auctorem adiici, qui Laomedontis filium fuisse Ganymedem dixerit. Nam si sententiam Aristophanis grammatici de Troadum versu commemorasset, dixisset *Ἀριςοφάνης δέ*. His omnibus adducor ut et scholiastae et poetae verba hoc modo supplenda scribendaque credam: *καὶ Ἀντιφάνης Λαομέδοντος παῖδα τὸν Γανυμήδην φησὶ διὰ τὴν τῶν οἰκιῶν* [*κοινωνίαν*·

στέγας δὲ Γανυμήδους] ὁρᾷς. ἐν τῇδε μὲν
ὁ τῶν Φρυγῶν τύραννος οἰκῶν τυγχάνει,
γέρων ἀποργής, Λαομέδων καλούμενος.

Antiphanes enim comicus Ganymedem scripsit comoediam, in qua raptus describebatur Ganymedis. Ex ea fabula insigne fragmentum servavit Athenaeus X. p. 459. in quo iam credere licebit, herum, qui cum servo colloquitur, ipsum esse Laomedontem. Id fragmentum quoniam nondum penitus emendatum explanatumque est, sic, uti scribendum arbitror, apposui. Scribit autem Athenaeus: *ἐπεὶ δὲ ἱκανὴν παράβασιν πεποιήμεθα περὶ τῶν γρίφων, λεκτέον ἤδη καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες τὸν προτεθέντα γρῖφον. ἔπινον οὗτοι ἅλμην παραμισγομένην τῷ αὑτῶν ποτῷ, καὶ ἔδει προσενέγκασθαι τὸ ποτήριον ἀπνευστί, ὡς Ἀντιφάνης δηλοῖ ἐν Γανυμήδει διὰ τούτων·*

Π. οἴμοι περιπλοκὰς
λίαν ἐρωτᾷς. Λ. ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω·
τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξύνοισθά τι,
ταχέως λέγειν χρὴ πρὶν κρέμασθαι. Π. πότερά μοι
γρῖφον προβάλλείς τοῦτον, εἰπεῖν, δέσποτα,
τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξύνοιδά τι,
ἢ τί δύναται τὸ ῥηθέν; Λ. ἔξω τις δότω
ἱμάντα ταχέως. Π. ὅν γ' ἐγὼ οὐκ ἔγνων ἴσως.
ἔπειτα τοῦτο ζημιοῖς με; μηδαμῶς·
ἅλμης δ' ἐχρῆν τι παραφέρειν ποτήριον.
Λ. οἶσθ' οὖν ὅπως δεῖ τοῦτό σ' ἐκπιεῖν; Π. ἐγώ;
κομιδῇ γε. Λ. πῶς; Π. ἐνέχυρον ἀποφέροντά σου.
Λ. οὔκ, ἀλλ' ὀπίσω τὼ χεῖρε ποιήσαντα δεῖ
ἕλκειν ἀπνευστί.

Legebatur *οἷον οὐκ ἔγνων ἴσως* et *ἀποφέροντά σοι.* Servus praecavens sibi ne loris caedatur, ita, inquit, me poculum ebibere oportet, ut id pro pignore a te auferam, quo meum sit, si tu me caedas. Minime vero, respondet senex: ne tanges quidem, sed reiectis in dorsum manibus uno spiritu trahes.

Ad Rhesi v. 419. legitur hoc scholion: *ἄμυστιν. οἱ μὲν ποτηρίου εἶδος ἐπιτηδειότητα ἔχον πρὸς τὰς ἀμυστὶ πόσεις. ὡς ἐν αὐτῇ σὺν τῷ βαθείας καὶ πυκνὰς ἕλκουσι τὰς ἀμυστίδας. ἄλλοι δὲ ἐπὶ τῆς ἀπνευστὶ τάσεως τάττουσι τὸ ὄνομα ὡς Κρατῖνος· ἀλλ' οὖν θεὸν πείσαντες, μυ-*

στιν δεῖ ποιεῖν. In his Cratini versum recte sic emendavit L. Dindorfius:

ἀλλ' οὖν θεῷ σπείσαντ' ἄμυστιν δεῖ πιεῖν.

Sed idem quod pro τάσεως scribi voluit πόσεως, mihi commutandum videtur cum verbo magis proprio σπάσεως. Illud vero miror, quod novissimi editores Euripidis non animadverterunt huius poetae fragmentum, quod illo scholio servatum est. Neque enim dubitandum quin prior pars scholii sic sit corrigenda: οἱ μὲν ποτηρίου εἶδος ἐπιτηδειότητα ἔχον πρὸς τὰς ἀμυστὶ πόσεις, ὡς ἐν Αὔγῃ·

σὺν τῷ βαθείας καὶ πυκνὰς
ἕλκουσι . . . . . τὰς ἀμυστίδας.

Numeri ostendunt omissum esse aliquid, quod poeta posuerat post ἕλκουσι. Qui σὺν τῷ quum dixit, Herculem voluit intelligi, qui ipse de se illa in fabula:

νῦν δ' οἶνος ἐξέστησέ μ'· ὁμολογῶ δέ σε
ἀδικεῖν· τὸ δ' ἀδίκημ' ἐγένετ' οὐχ ἑκούσιον.

Tegeae enim ille in templo Minervae compresserat Augam: nec quidquam caussae erat, cur Matthiae negaret partem fabulae Tegeae, partem in Mysia esse actam. Qui quum scriberet, nullum tragicorum rem, quam in scena ob oculos ponat, ex alio in alium locum traiicere, non recordabatur Aeschyli Eumenidum, qua in tragoedia primo Delphis, deinde Athenis, atque ibi quoque primo in arce, post in Areopago res agitur. Euripidis in Auga versuum non fecit mentionem Athenaeus XI. p. 783. D. ubi ἄμυστιν describit.

Omnium, quae Vaticanis illis scholiis continentur praestantissimum est Pindari fragmentum, quod in ultimo est ad Rhesum scholio allatum: in quo restituendo nuper F. G. Schneidewinus et F. Th. Welckerus laborarunt in Musei philologici Rhenani vol. II. fasc. I. p. 110 seqq. Sed de eo priusquam dicam, emendare volo aliud scholion, quod est ad v. 246. in quo sermo est de filiis Musarum, quorum quosdam attigit illo in fragmento Pindarus. Id scholion ad hunc fere modum est corrigendum: οὐκ εἴρηκε τίνος Μουσῶν ὁ Ῥῆσος εἴη παῖς. Κλειοῦς μέντοι λέγουσιν αὐτὸν εἶναι, καθάπερ Μαρσύας ὁ νεώτερος ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς περὶ τῶν κακομόρων γράφων οὕτως· εἰσὶ δὲ οἳ καὶ περὶ τούτου εἶπον τοῦτο· Κλειὼ τὴν θεὸν ὑπὸ τοῦ Στρυμόνος ἐκ τοῦ χοροῦ τῶν Μουσῶν νυμφευθῆναι, τεκνῶ-

σαί τε τὸν Ῥῆσον. καὶ μετ' ὀλίγον· ἔστιν ἱερὸν τῆς Κλειοῦς ἐν Ἀμφιπόλει ἱδρυθὲν ἀπέναντι τοῦ Ῥήσου μνημείου ἐπὶ λόφου τινός. ἔνιοι δὲ Εὐτέρπης αὐτὸν γενεαλογοῦσι, καθάπερ Ἡράκλειτος. φησὶ δέ· ἑβδόμη δὲ Καλλιόπη ποίησιν εὗρε ποιημάτων, καὶ συνοικήσασα Οἰάγρῳ γεννᾷ Ὀρφέα, τὸν πάντων μέγιστον ἀνθρώπων ἐν τῇ κιθαρῳδικῇ τέχνῃ γενόμενον, πρὸς δὲ καὶ τῆς ἐγκυκλίου μαθήσεως συγκριματικώτατον· ὀγδόη δ' Εὐτέρπη, ἣ τὴν κατ' αὐλοῦ εὗρεν εὐέπειαν, συνοικήσασα Στρυμόνι ἐντεκνοῖ Ῥῆσον, ὃς ὑπὸ Ὀδυσσέως καὶ Διομήδους ἀναιρεῖται. οἷς καὶ Ἀπολλόδωρος ἐπηκολούθησε γράφων οὕτως· τὰς μὲν Μούσας οἱ μὲν πλεῖστοι παρθένους παραδέδωκασι· γράφεται δὲ εἶναι Οὐρανίας μὲν Λίνον, Καλλιόπης δὲ Θάμυριν, Εὐτέρπης δὲ Ῥῆσον, Τερψιχόρης δὲ Σειρῆνα, Κλειοῦς δὲ Ὑμέναιον. τῶν δὲ λοιπῶν Θαλείας Παλαίφατον, ἐκ δὲ Πολυμνίας Τριπτόλεμον· Ἐρατὼ δὲ ἐρασθῆναι μὲν Ὑακίνθου, τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ μηδένα μηδ' υἱὸν γενέσθαι αὐτῶν. In codice quum alia non sunt emendate scripta, tum corruptissime illud: Μαρσύας ὁ νεώτερος ἐν τ .῀. . οἰκοδομ .῀. . τῶν κακοβρῖ, γράφων οὕτως. De Marsya illo recentiore, qui pariter ut alter antiquior Macedonica scripsit, praeter Vossium de historicis Graecis I. 10. dixit Valesius ad Harpocrationem v. *Λητή*. Ex Apollodoro quae afferuntur, multum discrepant ab iis, quae hodie in Apollodori bibliotheca legimus I. 3, 2. p. 16 seqq. Rursum alia tradidit Pindarus in scholio ad Rhesi v. 895. de quo nunc explicabo. Eius scholii prima pars sic est in codice scripta: Ἰαλέμῳ, καὶ Ἀσκληπιάδης. ἐν τ .῀. . περὶ δουλ . . . . πλείους τῆς Καλλιόπης λέγει παῖδας ἐν τουτ . . . Καλλιόπη γὰρ τὸν Ἀπόλλωνα μιχθέντα, γεν . . . . . . λιν . . . τὸν πρεσβύτερον. καὶ τρεῖς μετ' ἐκεῖνον· Ὑμέναιον· . . . . Ὀρφέα, τῷ δὲ νεωτέρῳ τὴν μὲν ἐπιθυμίαν . . . . , ... ευμάτων ἐμπεσεῖν. καὶ περὶ τὴν μουσικὴν . . . . πάντων. οὐ μὴν τοιοῦτό γε πάθος . . . . γενέσθαι. Haec, si Welckerum p. 120. audimus, sic integranda sunt: καὶ Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς περὶ δουλοσύνης θεοῦ πλείους τῆς Καλλιόπης λέγει παῖδας ἐν τούτοις. Καλλιόπη γὰρ τὸν Ἀπόλλωνα μιχθέντα γεννῆσαι Λίνον τὸν πρεσβύτερον καὶ τρεῖς μετ' ἐκείνου, Ὑμέναιον, Ἰάλεμον καὶ Ὀρφέα. τῷ δὲ νεωτέρῳ τὴν μὲν ἐπιθυμίαν καθαρμάτων καὶ μαντευμάτων ἐμπεσεῖν, καὶ

περὶ τὴν μουσικὴν περιγενέσθαι πάντων, οὐ μὴν τοιοῦτό γε πάθος τῶν ἑτέρων γενέσθαι. At ita haec scribi non possunt. Nam ut μετ' ἐκείνου mittam, quem errorem esse typothetae puto, nec memorem τὸν πρεσβύτερον et τῷ νεωτέρῳ, quae, si appositas adnotationes „pro π ρ ε σ β ύ τ α τ ο ν" et „ν ε ω τ ά τ ῳ, *Orpheo*," recte intelligo, defendenda censuit Welckerus, primo demonstrandum erat, quo auctore Asclepiadae tribueret τὰ περὶ δουλοσύνης θεοῦ, qui sive singularis liber fuit, sive pars Τραγῳδουμένων, certe non sic, sed potius περὶ δουλείας θεῶν vel τοῦ Ἀπόλλωνος erat dicendum. Τραγῳδούμενα autem significari, quorum in sexto libro haec perscripta fuerunt, ex Pindari scholiasta cognoscitur ad Pyth. IV. 313. ubi Lini nomen excidit. Conf. Werferum in Act. Monac. T. II. fasc. IV. p. 516. Deinde illa, τὴν ἐπιθυμίαν καθαρμάτων καὶ μαντευμάτων ἐμπεσεῖν, linguae legibus repugnant, haec autem, οὐ μὴν τοιοῦτό γε πάθος τῶν ἑτέρων γενέσθαι, etiam inutiliter addita esse, inepteque cum praecedentibus copulata, tam apertum est, ut demonstratione non indigeat. Et sermo et sententia recte procedet, si sic fere scripsisse Asclepiadem putabimus: Καλλιόπῃ γὰρ τὸν Ἀπόλλωνα μιχθέντα γεννῆσαί φασι Λίνον τὸν πρεσβύτατον, καὶ τρεῖς μετ' ἐκεῖνον, Ὑμέναιον, Ἰάλεμον, Ὀρφέα· τῷ δὲ νεωτάτῳ τὴν μὲν ἐπιθυμίαν ὀλεθρίαν ἀποβῆναι, ἣν αὐτῷ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐμπεσεῖν, οὐ μὴν τοιοῦτό γε πάθος, οἷον λέγουσί τινες, αὐτοῦ γενέσθαι.

Sequitur alterum scholion, illud in quo Pindari fragmentum est. Id sic editum: ἄλλως. Ἰαλέμῳ .... λεγονπαρωνομᾶσθαι ἐπὶ τιμῇ Ἰαλέμου, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Καλλιόπης ὥς φησι Πίνδαρος. ἔντι μὲν χρυσαλακάτου τεκέων .... ἀοιδαὶ ὤ ...... παιάνιδες· ἔντι ..... ελλοντες· ἐκ κισυ ῀. στέφανον ἐκ διο .... αιόμεναι. τὸ δὲ κοιμίσαντο .... ἀποφθιμένων· ἁ μὲν ἀχέταν Λίνον αἴλινον ὑμνεῖν. ἁ δὲ Ὑμέναιον· ἐργάμοισι χροϊζόμενον .... συμ̃ πρῶτ ..λάβεν· ἐσχάτοις ὕμνοις· ἁ δὲ Ἰάλεμον ὁμοβόλῳ νούσῳ. ὅτι παῖδα θέντοι σθένος υἱὸν Οἴαγρον. Ita haec ab Amatio accepta habemus. Sed Ambroschius, qui Welckeri gratia codicem denuo diligenter excussit, adnotavit post τεκέων periisse Λατοῦς, cuius pauca vestigia supersint; deinde παιάνιδες non tam longe distare ab ὠϊ vel ὠϋ, ut in codice esse; porro de sequentibus tantum λλοντες ἐκισῦ στέφανον apparere, sed ἐκισυ non prorsus certo; non esse tamen duplicis κ

ullum vestigium; inde omnia evanuisse, ut non audeat de *αιόμεναι* aliquid testari, quamquam reliquias eo ducere; plane etiam evanuisse quae sequebantur, sed tamen, quod Welckerus supplevit, *σώματ'* certum videri, deesse tamen apostrophum; deinceps codicem habere *λινὸν*, certissimum esse *ἐργάμοισι*; post *χροϊζόμενον* periisse omnia, ita ut de *συμ* vel *ὅμ* nihil decerni possit; denique etiam *ἐσχάτοις ὕμνοις* aliquid suspecti habere, quum super ultima in *ὕμνοις* posita *α* littera esse videatur. Haec ego si aliter restituenda existimo, quam Schneidewino Welckeroque visum est, non id mirabuntur viri docti: sed tamen, ne temere spernere illa videar, dicendum paucis est cur non probem. Ac primo quidem quod Schneidewinus initium scholii facile sic integrari posse dixit, *φασὶ τὸν ἔλεγον παρωνομάσθαι*, eo magnam prodidit levitatem. Non enim de elegis sermo est, sed quod Rhesi scriptor posuit *ἰαλέμῳ* explicabat scholiastes. Ex quo apertissimum est scripsisse eum: *φασὶ δὲ ἰάλεμον παρωνομάσθαι ἐπὶ τιμῇ Ἰαλέμου τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Καλλιόπης*. Deinde idem Schneidewinus recte quidem vidit *Λατοῦς* post *τεκέων* esse restituendum, sed mira perversitate iudicii rationem affert hanc, quod *χρυσαλάκατος* haud raro Latonae sit epitheton. At est etiam aliarum dearum: ut ex epithetho non colligi possit quae hic dea sit a Pindaro nominata, nisi paean argumento esset, non de aliis quam de Latonae liberis esse sermonem: quare Latonae nomen debebat restitui, etiam si alio Pindarus usus esset epitheto. Recte vidit in *κισῦ* latere *κισσοῦ*, sed quod tum coniicit *ἐκ Διω[νύσου μεταμ]αιόμεναι*, ex iis est coniecturis, quas ex indicibus conquirunt, qui non ex ipso fonte haurire didicerunt. Nam quid lucramur restituto verbo, quo alibi semel usum esse Pindarum index docet, nisi aperitur, quomodo id verbum cum omni horum versuum sententia cohaereat, atque hanc propter debuerit poni? In iis, quae sequuntur, Welckeri opinionem, qui *τὸ δὲ* scholiastae esse putabat aliquot Pindari verba omittentis, iure refutavit Schneidewinus ut aperte falsam usuique repugnantem. Tum vero Welckerus postremam partem fragmenti sic explendam coniecit:

κοίμισαν τρ[ιῶν θεαὶ υἱῶν] σώματ' ἀποφθιμένων·
ἁ μὲν ἀχέταν Λίνον αἴλινον ὑμνεῖν, ἁ δ' Ὑμέναιον
ἐν γάμοισι χροϊζόμενον [λέχος ἱμερτὸν] συμπρῶτα (sic) *λάβ'*
ἔσχατ' (sic) *ὑμνοῦνθ'*;

ἃ δ' Ἰάλεμον ὠμοβόλῳ νούσῳ,
ὅτι πεδαθέντα σθένος υἱὸν Οἰάγρου. —

At in his neque oratio Pindarica, immo ne Graeca quidem est, nec numeri, quales in Dorico carmine esse decebat, nec denique apta sententia. In primo versu errorem arguunt turbati numeri Dorici, turpisque hiatus *θεαὶ υἱῶν.* In secundo illa, *ἀχέταν λίνον αἴλινον ὑμνεῖν*, rectius Schneidewinus videtur intellexisse, quam Welckerus, qui quum *αἴλινον ὑμνεῖν* ex *ἀχέταν* pendere voluit, comparans Sophoclis *εὐδρακὴς λεύσσειν*, sententiam excogitavit nullo pacto aptam. Nam sive Linus, uti debet, filius est Musae, is profecto non suam ipse mortem est lamentatus; sive carmen Welckerus, ut videtur, in mente habuit, illud prodigiosum est, carminis, quod *αἴλινον* resonaret, non filii obitum luxisse Musam. Deinde *χροϊζόμενον λέχος ἱμερτόν*, quae ex Euripidis et Pindari indicibus comportata sunt, quum certo, ac pulcre quidem opposita esse postremis vocibus carminis nuptialis putat, significanterque dictum *συμπρῶτα*, quod vocabulum neque usurpatum a quoquam, et natura sua absurdum est, si autem Graecum esset, *σύμπρωτα* scribi deberet, vellem declarasset quid esset illud de Musa *λάβεν.* Nam quid est hoc: *illa Hymenaeum in nuptiis desiderabili toro appropinquantem simul prima cepit ultima canentem?* Schneidewino solum *ἔσχαθ' ὑμνοῦντα* videtur displicuisse. Mirabilia porro sunt, quae illi de scholiastae verbis in versuum intervallo adscriptis disputaverunt, *τῷ εὐθὺς γενομένῳ θρήνῳ;* quibus quum apertissime explicetur quod Rhesi scriptor posuit:

ἰαλέμῳ αὐθιγενεῖ,
τέκνον, σ' ὀλοφύρομαι·

Welckerus ea ad *ὠμοβόλῳ νούσῳ* trahi voluerat, quumque Schneidewinus, etsi dubitanter, aperuisset errorem, non ad *αὐθιγενεῖ*, sed ad aliam scripturam, quam Schneidewinus excogitavit, *εὐθυγενεῖ* spectare censuit: quoniam autem carmina a Pindaro hic ipsa ut morientia describantur, Ialemum, qui una cum Orpheo, *ὠμοβόλῳ νούσῳ*, moriatur, nihil aliud esse existimavit quam *Ἰάλεμον εὐθυγενῆ.* Intelligat haec, qui potest, plaudatque, si potest, Pindaro, morientia fingenti carmine, quorum ortus declarare volebat; quin, si cui placet se omnia miscenti pervertentique scholae addicere, laudet etiam mirificum et incredibile Schneidewini iudicium, qui, ubi recte emendatum

esse dixit *υἱὸν Οἰάγρου*, eoque pertinere haec scholiastae Pindari ad Pyth. IV, 313. *Ἀπόλλωνος τὸν Ὀρφέα φησὶν εἶναι, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ Πίνδαρος καὶ ἄλλοι Οἰάγρου λέγουσιν*, Apollinem et Oeagrum natura haud multo magis quam Neptunum et Aegeum diversos fuisse narrat; additque non minus mirabilem coniecturam *στένεν*, sanissimam vocem *σθένος* nondum sanatam ratus. Neque Apollinis filium Pindarus Orpheum dixit, neque confudit Apollinem cum Oeagro, quum scripsit,

ἐξ Ἀπόλλωνος δὲ φορμικτὰς ἀοιδᾶν πατὴρ
ἔμολεν εὐαίνητος Ὀρφεύς,

sed, ut Ammonius aliique grammatici viderunt, *ἐξ Ἀπόλλωνος φορμικτὰν* appellavit.

Qui mutilatos et lacunosos scriptorum locos restituere volunt, ante omnia id curare debent, ut videant quid oportuerit dici, deinde id quomodo dici potuerit, denique quomodo dictum esse probabile sit. Aliter inanis est omnis opera et inepti lusus instar habenda. De his adeo non cogitasse videtur Welckerus, ut, quum *τῷ* scriptum videret, statim id pro *τριῶν* accipiens, nullam quarti rationem haberet, quem propter *ὁμοβόλῳ νούσῳ* obiter cum Ialemo coniunctum esse putavit, etsi id nec verba nec mens et consilium poetae permittunt. Non multum dissentire videtur Schneidewinus, sed tamen haud inepte coniecit *ὠμοβόρῳ νούσῳ*. Ego quidem etsi mihi non id arrogem, ut illa ipsa, quae a Pindaro scripta fuerint, me sperem restituere posse, hoc tamen videor iure contendere, poetam varia carminum genera commemorare, quumque paeanes et dithyrambos nominasset, transire ad threnos, quibus Musae filios suos defleverint, Linum, Hymenaeum, Ialemum, Orpheum: quorum a tribus quum carmina, quae ab iis nomina acceperunt, originem duxerint, simul carminum illorum aliquam intexit memoriam; Orpheum autem, laudatissimum eorum qui ex Musis nati perhibentur, quemque et flevisse et sepelivisse Musas poetae cecinerunt, etsi ab eo nullum est carminis genus cognominatum, praeterire non potuit, nominavitque recte et significanter ultimo loco, ut universe threnos canendi primariam et potissimam occasionem. Ea si non ipsis poetae verbis, saltem iis verbis, quae et accommodata rei sint, et numeros habeant Dorico carmini convenientes, integrari poterunt. Itaque sic fere scripsisse Pindarum credo:

ἔντι μὲν χρυσαλακάτου τεκέων Λατοῦς ἀοιδαὶ
ὥριαι παιάνιδες· ἔντι δ' ἐπαντέλλοντος εὐκίσσου στέφανον
ἐκ διθυράμβου μαιόμεναι· τὸ δὲ κοιμίσαν τετράζυγον θεαὶ
κᾶδος υἱῶν σώματ' ἀποφθιμένων,
ἃ μὲν ἀχέταν Λίνον αἴλινον ὕμνει,
ἃ δ' Ὑμέναιον, ὃν ἐν γάμοισι χρονιζόμενον
βρότεος αἰὼν φθέγμα σὺν πρώτοις λάβεν
ἐσχάτοις θ' ὕμνοισιν, ἃ δ' Ἰάλεμον, ὠμοβόλῳ νούσῳ πεδαθέντα σθένος θ',
υἱὸν Οἰάγρου.

Sunt, inquit, *Latonae liberorum paeania suo tempore praeconia; sunt, quae oriente ex dithyrambo hederae coronam quaerunt; funusque quadriiugum peremptorum corpora filiorum condens Musae, alia Linum aelino canebat, alia Hymenaeum, quem in nuptiis tardatum gens mortalis primo postremoque in cantu vocat, alia Ialemum, crudelique morbi tactu membra captum filium Oeagri.* Sic haec concinunt cum adnotatione scholiastae, qui quum his Pindari versibus ialemum inventum esse testetur in honorem Ialemi, Apollinis et Calliopae filii, collegit id ex eo, quod eadem Musa cum Ialemo Orpheum quoque luxisse dicitur, quem omnes ex Calliopa natum tradiderunt. Orphei quam fabulae ferebant crudelem mortem poeta more suo humanius est interpretatus. Inde Asclepiades, si recte coniecimus supra: οὐ μὴν τοιοῦτό γε πάθος, οἷον λέγουσί τινες, αὐτοῦ γενέσθαι.

Optime hi versus conveniunt initio threni: quamquam etiam in medio carmine ad aliam partem argumenti transgrediens haec scribere potuit Pindarus. Id dictum volo propterea, quod, si hoc est principium threni, incertum est, utrum longius producta fuerit stropha, an antistropha his verbis, υἱὸν Οἰάγρου, inceperit; sin ex medio carmine sumpti sunt hi versus, non incredibile est, sexto versu vel stropham vel epodum cepisse initium. Diligenter enim cavendum est, ne huiusmodi in fragmentis temere quis et inconsiderate stropharum se fines atque initia, ac proinde etiam versuum responsiones deprehendisse credat. Id accidisse video A. Boeckhio in fragmento Timocreontis Rhodii, servato in Plutarchi vita Themistoclis cap. 21. de quo ille in prolusione huius anni mense Aprili edita disputavit. Quo

in fragmento quum se putaret antistrophae initium invenisse, quia unum in eo versum redire videbat, aliter id, quam mihi visum erat, emendandum iudicavit. Illam enim quoniam in opinionem inciderat, duos qui illum versum sequuntur versus mutando, transponendo, delendo ita composuit, ut alteris duobus responderent. Itaque sic illud fragmentum scripsit:

ἀλλ' εἰ τύγε Παυσανίαν, ἢ καὶ τύγε Ξάνθιππον αἰνέεις, ἢ τύγε
Λευτυχίδαν,
ἐγὼ δ' Ἀριστείδαν ἐπαινέω ἄνδρ' ἱερᾶν ἀπ' Ἀθανᾶν ἐλθέμεν
λῷστον· Θεμιστοκλῆ' ἐπεὶ ἤχθαρε Λατώ,
ἀντ. *ψεύσταν, ἄδικον, προδόταν, ὃς Τιμοκρέοντα ξεῖνον ἐόντα*
ἀργυρίοις σκυβαλικτοῖσι πεισθεὶς οὐ κατᾶγεν ἐς πατρίδα
Ἰάλυσον· λαβὼν δὲ τρί' ἀργυρίου τάλαντ' ἔβα πλέων ἐς ὄλεθρον,
τοὺς μὲν κατάγων ἀδίκως, τοὺς δ' ἐκδιώκων, τοὺς δὲ καίνων,
ἀργυρίων ὑπόπλεως·
Ἰσθμοῖ δ' ἐπανδόκεε γελοίως ψυχρὰ κρέα παρέχων, οἱ δ' ἤσθιον
κεὔχοντο μὴ ὥραν Θεμιστοκλεῦς γενέσθαι.

Mittam tantisper caussam, propter quam factae sunt hae mutationes, et considerabo ipsas, quid habeant, quo se commendent, vel non videantur probandae. Ac statim hiatus in *ἐπαινέω ἄνδρα* pravus est, quem defendere quidem studuit Boeckhius, sed tuitus est exemplis ex hoc ipso carmine depromptis. At ea exempla sic demum aliquid ponderis haberent, si non per versuum descriptionem, quae ipsi placuit, essent illata, sed illa versuum descriptio alio quod certum esset niteretur fundamento. Non numero autem in illis hiatibus *μὴ ὥραν*, quod eum etiam Attici tenent. In orbem igitur revertitur Boeckhii argumentatio, hiatus volens admitti, quia sic describendi sint versus, versus autem sic describi, quia admittendi hiatus sint. Deinde apud Plutarchum et elegantissime et oratione planissima et numeris optimis legitur *ἐλθεῖν ἕνα λῷστον, ἐπεὶ Θεμιστοκλῆ' ἤχθαρε Λατώ*. Quae quis tandem, si per se considerantur, distingui volet sic, uti factum videmus, scriptura verborum mutata, ordine inverso, expulso quod significantissime positum est *ἕνα?* Porro male exit versus quartus in *ἐόντα*, quum qui sequitur versus a vocali et quidem eadem qua prior finitur incipiat. Est id verbum quidem plene scriptum apud Plutarchum, sed est etiam *Θεμιστοκλῆα*, ut, si in altero elidenda est vocalis,

non appareat cur in altero non sit idem faciendum. Tum *εἰς πατρίδα*, etsi est apud Plutarchum, tamen pessimum praebet choriambum, praesertim sequente *Ἰάλυσον*. Id a me propter hanc ipsam caussam commutatum erat cum *πάτραν*, putoque id recte factum esse, eamque emendationem non minus facilem, quam propter numeros esse necessariam. *Ἐς ὄλεθρον* utrum scripserit Timocreon, an, ut apud Plutarchum legitur, *εἰς ὄλεθρον*, quis sciat, ubi nullum habemus versum antistrophicum? Cur ergo mutata est scriptura? Certe quod dicit vir doctissimus, dedisse se paeonem quartum, clausulam usitatissimam, ubi, ut hic, vehementiorem exitum postulet sententia, ut ille mentem percutiat fortius, id dupliciter sine caussa dictum esse contendimus, tum quia *εἰς ὄλεθρον* choriambus esse potest, cuius numerus etiam vehementior est paeone, tum quia, si non est choriambus, sententia minime adspernatur epitritum. Quid enim? Multo certe vehementius est, quod iratus quis dicit *οὐκ εἰς ὄλεθρον*, et tamen id sic producta syllaba dixit Sophocles in Oedipo Rege v. 430. et 1146. In huiusmodi rebus si argutari libet, nihil est quod quis non possit labefactare. In penultimo denique versu quod est apud Plutarchum in vulgaribus libris *Ἰσθμοῖ δ' ἐπανδόκευε*, in codice Parisiensi autem *Ἰσθμοῖ δὲ πανδόκευε*, quum esset a me *Ἰσθμοῖ δὲ πανδοκεὺς* scriptum, Boeckhius pridem se sanavisse dicit eiecto *υ*. Licebit vero dubitare an sanaverit. Nam non solum illud mirum accidit, quod poetam, qui Dorismi usu aliquantum superavit Pindarum, hic non, ut exspectabamus, scriptumque est ab Mehlhornio, *ἐπανδόκει*, sed plane insolenter Ionica lingua *ἐπανδόκεε* dicentem videmus; verum etiam ipsum illud verbum suspectum est. Vsitatum est *πανδοκεύειν*: *πανδοκεῖν* autem quis dixit? Aeschylus, in Septem ad Thebas v. 18. At is si usus est hoc verbo (nam variant libri, habentque alii *δοκοῦσα* alii *προςδοκοῦσα*) ipse id finxisse pro sermonis illius ratione videtur, quo significaretur *πάντως ὑποδεχομένη*. De patria enim loquens scribit:

ἡ γὰρ νέους ἕρποντας εὐμενεῖ πέδῳ,
ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὄτλον,
ἐθρέψατ' οἰκιστῆρας ἀσπιδηφόρους
πιστοὺς, ὅπως γένοισθε πρὸς χρέος τόδε.

Quocirca tantum abest, ut illud verbum Timocreonti tribui hac auctoritate posse videatur, ut significationem eius aliam esse appareat, quam quae est in *πανδοκεύειν*, quod ponere Timocreontem, si substantivo non uteretur, oportebat.

Revertor nunc ad primos fragmenti versus. In his igitur ut Boeckhius hiatus inferret, scripturam mutaret, ordinem verborum inverteret, vocabulum aptissimum et significantissimum eiiceret, hanc caussam habuit, quod isti tres versus finis sint strophae, respondereque debeant ultimis tribus fragmenti versibus: quod alii quoniam non viderint, perficere eos emendationem non potuisse. Quid vero, si id non ita est, recteque illi non viderunt, quod ne erat quidem videndum? Nam quid cogit, ut ista sibi respondere necesse sit? Nihil aliud, quam quod primus fragmenti versus ex iisdem membris constat, ex quibus ille, qui tertius a fine est. At huius rationis vis nulla est, praesertim in carmine numeris Doricis scripto, in quo eadem ubique membra inter se copulari solent, saepeque idem versus etiam eadem in stropha redit. Crederem vera dicere Boeckhium, si etiam qui sequuntur versus eamdem utroque loco membrorum coniunctionem vel haberent vel non dubiis indiciis proderent. At id non est: diversi enim sunt numeri, et suo utrique loco tales, ut non modo iusti aptique sint, sed vitiis etiam careant illis, quae mutandis numeris illata esse videmus. Ad haec non intelligo quid responderi possit, ut erroris arguamur. At, inquiet, aptissime illis verbis, *ψεύσταν, ἄδικον, προδόταν*, stropha incipit. Vero: neque enim nego, sed affirmo ipse, quum praesertim optime epitritis finiatur stropha, qui sunt in ultimo versu fragmenti. Iam quis ostendet, quia haec initium sunt systematis, antistropham hoc systema esse, ac non, quod pari iure sumere licet, initium esse strophae, illa autem, quae praecedunt, epodi versus postremos? Crediderim ego quidem hoc ita esse comparatum, ut, quum sic servari possint librorum scripturae, neque aut mutatione verbi ullius, aut eiectione, aut transpositione, aut hiatuum insolitorum admissione opus sit, non solum probabilior haec ratio, sed necessaria existimari debeat. Nam quid tandem est, quod quis vituperet in his:

ἀλλ' εἰ τύγε Παυσανίαν ἢ καὶ τύγε Ξάνθιππον αἰνέεις
ἢ τίγε Λευτυχίδαν, ἐγὼ δ' Ἀριστείδαν ἐπαινέω

ἄνδρ' ἱερᾶν ἀπ' Ἀθανᾶν
ἐλθεῖν ἕνα λῷστον· ἐπεὶ Θεμιστοκλῆ' ἤχθαρε Λατώ,
στρ. ψεύσταν, ἄδικον, προδόταν, ὃς Τιμοκρέοντα ξεῖνον ἐόντ'
ἀργυρίοις σκυβαλικτοῖσι πεισθεὶς οὐ κατᾶγεν
ἐς πάτραν Ἰάλυσον,
λαβὼν δὲ τρί' ἀργυρίου τάλαντ' ἔβα πλέων εἰς ὄλεθρον,
τοὺς μὲν κατάγων ἀδίκως, τοὺς δ' ἐκδιώκων, τοὺς δὲ καίνων,
ἀργυρέων ὑπόπλεως, Ἰσθμοῖ δὲ πανδοκεὺς γελοίως
ψυχρὰ κρέα παρέχων·
οἳ δ' ἤσθιον, κεὔχοντο μὴ ὥραν Θεμιστοκλεῦς γενέσθαι.

Membra versuum an ubique recte distinxerim neque ego scio, nec magis scire credo alios, quia hac de re tum demum iudicari posset, si totum carmen exstaret. Nam si una atque altera horum coniunctio membrorum aliquo in Pindari carmine pro uno versu est, non habet id aliam vim, quam ut potuisse sic consociari a Timocreonte membra illa, non ut debuisse efficiatur.

Quoniam de fragmentis poetarum ab scholiasta Euripidis Vaticano servatis disputavi, non alienum duco, illa quoque fragmenta attingere, quae in parte vitae Euripidis leguntur, quam Rossignolus in Diario eruditorum Gallico a. 1832. m. Aprili ex libro manuscripto edidit. Repetierunt eam vitae partem G. Dindorfius in Annalium philolog. et paedagog. supplementis vol. I. fasc. IV. p. 539. seq. et Welckerus in Musei philologici Rhenani vol. I. fasc. II. p. 297 seqq. In ea leguntur haec, quae statim emendate scripta posui: εἶχεν οἰκογενὲς μειράκιον ὀνόματι Κηφισοφῶντα· πρὸς τοῦτον ἐφώρασε τὴν οἰκείαν γυναῖκα ἀτακτοῦσαν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἀπέτρεπεν ἁμαρτάνειν· ἐπεὶ δ' οὐκ ἔπειθε, κατέλιπεν αὐτῷ τὴν γυναῖκα, βουλομένου αὐτὴν ἔχειν τοῦ Κηφισοφῶντος· λέγει οὖν καὶ ὁ Ἀριστοφάνης·

Κηφισοφῶν ἄριστε καὶ ταλάντατε,
σὺ δὴ συνέζης εἰς τὰ πόλλ' Εὐριπίδῃ
καὶ συνεποίεις, ὥς φασι, τὴν μελῳδίαν.

λέγουσι δὲ καὶ ὅτι γυναῖκες, διὰ τοὺς ψόγους οὓς ἐποίει εἰς αὐτὰς διὰ τῶν ποιημάτων, τοῖς Θεσμοφορίοις ἐπέστησαν αὐτῷ, βουλόμεναι ἀνελεῖν, ἐφείσαντο δὲ αὐτοῦ, πρῶτον μὲν δι' αὐτὰς τὰς Μούσας, ἔπειτα δὲ βεβαιωσαμένου μηκέτι αὐταῖς κακῶς ἐρεῖν. ἐν γοῦν τῇ Μελανίππῃ περὶ αὐτῶν τάδε φησί·

μάτην ἄρ' εἰς γυναῖκας ἐξ ἀνδρῶν ψόγος
ψάλλει κενὸν τόξευμα καὶ κακῶς λέγει·
αἳ δ' εἴσ' ἀμείνους ἀρσένων, ἐγὼ λεγω.

In Aristophanis versibus codex: *Κισιφῶν ἄριστε καὶ μελάντατε, σὺ δὲ συνέζης.* Dindorfius et Welckerus scripserunt *σὺ δὲ ξυνέζης.* Welckero, nec dubium quin soli, *μελάντατε* alludere ad *μελῳδίαν* videbatur. *Ταλάντατε* Seidlero hos versus legenti in mentem veniebat; et videtur ille recte coniecisse. In Euripidis fragmento Welckerus *ψάλλει* se correxisse ait: scilicet scripsit *ἰάλλει*, synizesin litterarum *ια* apud tragicos haud raram esse dicens. Nescio quos illos tragicos dicat. Sincerissimam esse codicis scripturam vel illud in Bacchis docere potuerat v. 785.

πέλτας δ' ὅσοι πάλλουσι καὶ τόξων χερὶ
ψάλλουσι νευράς.

Eadem in vitae Euripidis parte eo loco, quo excipit partem eam, quae ex Mediolanensi codice adiecta est Elmsleii editioni Baccharum, haec leguntur: *λέγουσι δὲ καὶ Σοφοκλέα ἀκούσαντα ὅτι ἐτελεύτησε, αὐτὸν μὲν ἱματίῳ φαιῷ ἤτοι πορφυρῷ προελθεῖν, τὸν δὲ χορὸν καὶ τοὺς ὑποκριτὰς ἀστεφανώτους εἰςαγαγεῖν ἐν τῷ προαγῶνι, καὶ δακρῦσαι τὸν δῆμον.* Omisit *ἀστεφανωτοὺς* Welckerus vel sua vel typothetae negligentia. Illa, *ἤτοι πορφυρῷ* deleri volebat Rossignolus: ego quidem vel *ἤτοι ἀπορφύρῳ*, vel quod nescio an praestet, *ἀντὶ πορφυροῦ* scribendum arbitror. Idem Rossignolus scribi voluit *ἐν τῷ ἀγῶνι*, quod Welckerus utrum probet an improbet, non potest ex eo intelligi, quod addit, *Προαγῶνα* fabulam fuisse Philonidis, sedecim annis actam ante mortem Euripidis. De illa fabula fuse disputavit in fragmentis Aristophanis G. Dindorfius, non ille tamen nomen eius explicans, quod ne alios quidem usquam fecisse video. Nomen fabulae certe aliquid fuisse ostendit, quod *προαγὼν* dictum fuerit. Quod nisi fallor, ita vocabatur solemnis pompa, quae sacris factis ante commissionem ludorum duceretur. Id colligi licet ex iis, quae Aeschines scripsit in oratione in Ctesiphontem §. 67. de Demosthene: *γράφει ψήφισμα, τοὺς καιροὺς τῆς πόλεως ὑφαιρούμενος, ἐκκλησίαν ποιεῖν τοὺς πρυτάνεις τῇ ὀγδόῃ ἱσταμένου Ἐλαφηβολιῶνος μηνός, ὅτ' ἦν τῷ Ἀσκληπιῷ ἡ θυσία καὶ ὁ προαγών, ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ὃ πρότερον οὐδεὶς μέμνηται γενόμενον.*

Adiiciam his, quoniam semel in manibus est hic Musei Rhenani fasciculus, epigramma venustissimum, quod in iis, quae ibi Welckerus tractavit, duodecimum est. Venustissimum vero? inquietis, Candidati doctissimi: immo absurdissimum, omnique genere perversitatis plenum. Fateor, ut quidem editum, et, si diis placet, emendatum est. Nam sane quidem *audire est operae pretium.*

Πατρὶς μέν μοί ἐστι Λύκων πόλις· εἰμὶ δ' Ἀπολλ[ώνιος]
ἐν Φαρίῃ γαίῃ θυμὸν ἀποφθίμενος.
νήπιος ἡρπάσθην δ' ἑκκαιδεκάτου ἐνιαυτοῦ
ἕκτον δωροσύνης μῆνα παρερχόμενος.
νῦν δ' Ἀβυδηναίου Ὀσίριδος ἀμφιπολεύω
θῶκον, καὶ φθιμένων οὐκ ἐπάτησα δόμους·
(ἀθανάτων καὶ τέκνα μεμορμένον οἶκον ἐπελ[θεῖν·],
ἀλλ' οἰκῶ μακάρων ἠλύσιον πεδίον,
ἔνθ' ἅμα παισὶ θεῶν ἀει[γενέ]ων Κυλλήνιος Ἑρμῆς
ἵδρυσε, καὶ λήθης οὐκ ἔπιον λιβάδα.

In primo versu lapis *ἡ πατρίς*, lapicidae, ut audimus, errore. Immo critici errore deletus articulus. Porro *poteram,* inquit, *scribere Ἀπολλᾶς.* Cur ergo non fecit, sed maluit versum disperdere? Nihil dictum de tertio versu: et tamen quid hoc monstri est, puer infans, idemque sedecim annos et sex menses natus? Versu quarto iure quidem *δωροσύνη* vocabulum novum appellatur: ac sane tam novum est, quam quod eadem pagina ipse vir doctissimus fecit, *effossit.* Addit, illud *δωροσύνη* obscurae hic quidem significationis esse. Crediderim non hic tantum, sed ubique, si umquam est usurpatum. Statum enim aliquem haec nominum forma significat. Ad septimum versum, quem ipse sic emendavit, parenthesin longiorem commemorat ex alio epigrammate. Quid hoc ad rem? Si ita scripsisset, ut ipse vult, is qui epigramma fecit, addidisset hunc versum appositionis figura ad *δόμους*, quo *δόμοι* dicerentur *οἶκος μεμορμένος καὶ ἀθανάτων τέκνα ἐπ' αὐτὸν ἐλθεῖν.* At inepta est illa sententia, quia ei repugnant sequentia: nam si etiam deorum filios in Orcum pervenire necesse est, qui fit, ut hic sedecim annorum infans, qui non est dei filius, sese tamen in campis Elysiis habitare, quodque permirum est, ibi quoque inter filios deorum, quos modo alium in locum detrusos dixerat, vivere autumet? Denique cur nono versu donamur heptametro, et in

3 0112 115882448

decimo verbi mensura vitiosa? Videte vero, Candidati optimi, quam facile turpissimae istae labes abstergi possint. Lapidis scripturas Welckerus memorat has: v. 1. *ΗΠΑΤΡΙΣ.* v. 7. *ΟΙΥΟΝΕΠΕΓ.* v. 8. *ΑΛΛΟΙΚΕΙ.* v. 10. *ΗΔΡΥΣΕ.* Reddamus igitur scriptori sua:

Ἡ πατρὶς μὲν μοὔστι Λύκων πόλις· εἰμὶ δ' Ἀπολλᾶς,
ἐν Φαρίῃ γαίῃ θυμὸν ἀποφθίμενος.
νήπιος ἡρπάσθην δ' ἑκκαιδεκάτῃ ἐνιαυτοῦ
ἕκτον κουροσύνης μῆνα παρερχόμενος.
νῦν δὲ Ἀβυδηναίου Ὀσίριδος ἀμφιπολεύω
θῶκον, καὶ φθιμένων οὐκ ἐπάτησα δόμους.
ἀθανάτων καὶ τέκνα μεμορμένον οἶτον ἐπισπεῖν,
ἀλλ' οἰκεῖ μακάρων Ἠλύσιον πεδίον.
ἔνθ' ἅμα παισὶ θεῶν μ' ἀγαγὼν Κυλλήνιος Ἑρμῆς
ἥδρασε, καὶ Λήθης οὐκ ἔπιον λιβάδα.

Lycopolis patria est: dicebar nomine Apollas.
In Phario mea sunt membra sepulta solo.
Aetatis senos post menses fata tenellum
Sexta me decima corripuere die.
Nunc sed Abydenaei Osiridis aedituum esse
Scito, atque infernas non adiisse domos.
Ipsorum prolem superorum certa manet mors,
Sed campis felix degit in Elysiis.
Illa inter divum pueros me sede locavit
Mercurius, Lethes nec tetigi laticem.

Intelligitis, opinor, Candidati humanissimi, etiam in tenui argumento non temere neque incogitate esse versandum, sed mentis et iudicii ope discuti tenebras et vera aut proxima veris patefieri. Eam igitur rationem curate ut in omnibus studiis vestris teneatis, si non vulgi perituram admirationem, sed mansuram approbationem eorum qui sapiunt consequi cupitis. Speramus autem vos id velle, eoque acceptae nobis erunt petitiones vestrae: quas rogo ut ante diem XVIII. Ianuarii, quo comparendum vobis coram Ordine nostro erit, ad me afferatis. Me vero Ordinemque Amplissimum, si quo modo vos in impetrandis honoribus, quibus ornari optatis, adiuvare potuerimus, volentes ac paratos invenietis.

P. P. Dom. I. Adv. Chr. a. MDCCCXXXIII.